

Editörün Notu

Uluslararası Suçlar ve Tarih / International Crimes and History (UST / ICH), 21. sayısı ile 14. yayın yılını tamamlamaktadır. UST / ICH, uluslararası ölçekte süreli bilimsel dergiler yelpazesinde türünün birkaç örneğinden biridir. UST / ICH, aynı zamanda, derginin temel yayın amaçlarına uygun olarak Türkiye’de hem Türkçe hem de İngilizce araştırma makaleleri, raporlar ve kitap incelemeleri yayınlayan tek bilimsel dergi platformudur.

Bu zengin yayın mirası doğrultusunda güncel sayımızdaki makale türlerini ve konularını genişlettik. Bunun sonucunda, Uluslararası Suçlar ve Tarih / International Crimes and History dergisinin 21. sayısı, altı araştırma makalesi, bir rapor ve üç kitap incelemesinden oluşuyor.

2020 yılı insanlığa inanılması zor, öngörülemeyen değişiklikler getirdi. COVID-19 salgını, dünya çapında hayata egemen oldu. Alışkın olduğumuz yaşam tarzımızı değiştirdi. Çoğumuza evden çalışmayı dayattı. İş yerlerinde yüz yüze görüşmeleri asgariye indirdi. Çevrimiçi sanal konferanslar, yüz yüze görüşmelerin yerini aldı. Akademik çalışmalar da bu kısıtlamalardan olumsuz etkilendi. Dergimizi zamanında yayınlama çabalarımız da keza bu beklenmedik değişikliklerden ve zorluklardan payını aldı. Bu zorluklara rağmen, 21. sayımızda değerli okurlarımızla yukarıda da belirttiğimiz gibi bir dizi araştırma makalesi, rapor ve kitap eleştirisi ile biraraya gelmekten mutluluk duyuyoruz.

Dergimizin 21. sayısındaki Pınar Köksal tarafından kaleme alınan ilk araştırma makalesi **“Orta Asya’da Tarihi Kimlikler ve Çatışmalar”** başlığını taşımaktadır. Pınar Köksal makalesinde, “kimlik” olgusunu tarihsel bir perspektiften irdelemekte, 1991 sonrası Orta Asya cumhuriyetlerinde yeniden tanımlanan çeşitli kimlikleri izah etmekte ve bu yeniden tanımlamanın Sovyet sonrası dönemdeki çatışmalar üzerindeki etkisini ayrıntılı biçimde incelemektedir.

Çiğdem Akın’ın **“Avrupa Birliği’ne Üyelik Yolunda Türkiye’nin Uluslararası Ceza Mahkemesini Kuran Roma Statüsüne Taraf Olmasının Yeri”** başlıklı ikinci araştırma makalesi hukuk, siyaset bilimi ve uluslararası ilişkilerin kesiştiği bir konuyu ele almakta ve Roma Statüsü’ne taraf olmanın Türkiye’nin AB üyeliğindeki rolünü

incelemektedir. Makale, AB'nin, aday ülkelerin Ortak Dış ve Güvenlik Politikası (ODGP) alanındaki mevzuata uyumu ve AB Genişleme Politikası kapsamında Roma Statüsü'ne taraf olmaları konularındaki yaklaşımını açıklamakta ve Türkiye'nin ODGP müktesebatıyla temel olarak ve tatmin edici şekilde uyumunun AB'ye katılımı açısından yeterli addedilebileceği hususunu açıklığa kavuşturmuştur.

Özkan Avcı ve Caner Çakı'nın "**Milan Nedić İktidarında Sırp Toplumunda Düşman İnşası Propagandasına Yönelik Bir İnceleme**" başlıklı üçüncü araştırma makalesi, toplumda "düşman" kimliğinin inşası konusunu ele almaktadır. Yazarlar makalelerinde, Mihver Devletlerinin 1941'de Yugoslavya Krallığı'nı işgalini, topraklarının bölünmesini ve ardından Sırp General Milan Nedić'in Almanya'nın kontrolü altında Ulusal Kurtuluş Hükümeti kurması sürecini açıklamaktadır. Bu bağlamda yazarlar, Nedić hükümeti döneminde 22 Ekim 1941 ile 19 Ocak 1942 tarihleri arasında Belgrad'da Büyük Masonluk Karşıtı Sergi düzenlenmesi hakkında bilgi vermekte ve sergide yer alan malzemeler aracılığıyla hem Müttefik Devletlere hem de Yahudilere karşı geliştirilen nefret söylemini ayrıntılı bir şekilde incelemektedir.

Arda Umut Saygın'ın "**Suç, Cezalandırma ve Hapishanelerde Bir Disiplin Aracı Olarak Kullanılan İletişim Olgusu**" başlıklı dördüncü araştırma makalesi, iletişimin sosyal yaşamdaki önemine vurgu yapmakta, iletişim kavramını disiplin kuramı bağlamında ele almakta ve mahkumları bir disiplin uygulaması olarak iletişimden mahrum etmenin olumsuz etkilerini araştırmaktadır. Makale, cezaevlerinde ceza ve ödüllendirmenin iletişim imkanları azaltılarak ve artırılarak yapıldığı, dolayısıyla bir disiplin uygulaması aracı olarak kullanıldığı savını öne sürmektedir.

Ceyda Acicbe'nin "**An Evaluation Regarding the Role of France in Rwanda in the Light of Recent Developments**" (Son Gelişmeler Işığında Fransa'nın Ruanda'daki Rolüne İlişkin Bir Değerlendirme) başlıklı beşinci araştırma makalesi, Ruanda Devlet Başkanı Juvénal Habyarimana'yı taşıyan uçağın 6 Nisan 1994'te düşürülmesinden başlayarak Ruanda'daki trajik olayları incelemektedir. Yazar, bu olayın, Tutsiler ve Hutular arasında 800.000'den fazla Ruandalının Hutu aşırılıkçıları tarafından öldürüldüğü soykırımla sonuçlanan ve on yıllarca süren bir çatışmayı

tetiklediğinin altını çizmektedir. Bu soykırımın Ruanda’da, devletlerin, batı merkezli uluslararası kurumların rolünün sorgulanmasına yol açtığına dikkat çekmekte ve eleştirilerin merkezinde yer alan devletlerden birisinin Fransa olduğunun altını çizmektedir. Makale, bu suçlama ve eleştirilerin arkasındaki nedenleri gözden geçirirken, medyadaki son gelişmeler ışığında Fransa’nın Ruanda’daki rolüne ilişkin bir değerlendirme sunmaktadır.

Gülperi Güngör’ün “**İbn Haldun’un Siyaset Teorisi Bağlamında Mançu Devleti’nin Çinileşmesi**” başlıklı altıncı araştırma makalesi, modern tarih yazımı ve sosyoloji disiplinlerinin tanınmış kurucularından biri olan İbn Haldun tarafından geliştirilen bir kavramı ve Çin’in son imparatorluk hanedanının tarihsel dönüşüm sürecini özgün bir perspektifle bir arada incelemektedir. Makale, döngüsel tarih perspektifinden Mançu Devletinin çinileşmesini ve Mançu kurumlarının dönüşümünü, İbn Haldun’un dayanıklı topluluklar oluşturmak için insanlar arasında güçlü bir uyum bağının önemini vurgulayan “asabiyye” kavramı çerçevesinde tartışmaktadır. Makale, tarihsel bir perspektifte, toplumlar arası, etnik gruplar arası ve dinler arası etkileşimlerin dinamiklerine ve aynı idari yapı içinde ortaya çıkan çatışmaları çözme pratiklerine de ışık tutmaktadır.

Raporlar bölümünde Ömer Zeytinoglu’nun “**Bir İnsan Trajedisi: Kuzey Amerika Yerlilerinin Trajik Hikayesi**” başlıklı makalesi yer almaktadır. Ön çalışma niteliğindeki makalede, daha sonra Kızılderililer olarak adlandırılan Amerika’nın yerli halkının tarih boyunca maruz bırakıldıkları fiziksel, zihinsel, duygusal ve ruhsal şiddete ilişkin bir değerlendirme sunulmaktadır.

İlk kitap eleştirisi, Prof. Dr. Ayşegül Aydınğün ve Prof. Dr. İsmail Aydınğün tarafından derlenen “**Sovyet Sonrası Ukrayna’da Devlet, Toplum ve Siyaset: Değişen Dinamikler, Dönüşen Kimlikler**” başlıklı kitabı inceleyen Didem Ekinci tarafından yazılmıştır. Didem Ekinci, kitabı analiz ederken öncelikle kitabın tüm içeriğinin bölüm bölüm kısa birer özetini yapmaktadır. Ardından, çalışmanın genel bir yaklaşım olarak Ukrayna’nın değişen dinamiklerinin ve dönüşen kimliklerinin, genel inanışın aksine yakın geçmişe dayanmadığını belirttiğine dikkat çekmektedir. Bu bağlamda çalışmanın, Ukrayna’nın değişen dinamikleri ve değişen kimliklerinin tarihin çok daha eski dönemlerine dayanan politikalar, uygulamalar ve dinamikler sonucunda şekillendiğini ve şekillenmekte olduğunu

vurguladığını kaydetmektedir. İkinci'ye göre kitap, 1991 ve 2014 yıllarındaki gelişmelerin ve mevcut konjonktürün böyle bir bağlamda incelenmesi gerektiğini öne sürmektedir.

İkinci kitap eleştirisi, Ahmet Can Öktem tarafından “**Balkan Savaşları'ndaki Mezalimler**” (**Atrocities in the Balkan Wars**) isimli kitap ile ilgili olarak hazırlanmıştır. Ahmet Can Öktem'in açıklamalarına göre, Macar Türkolog ve etnograf Dr. Gyula Mészáros tarafından Macarca olarak yazılan “A Balkáni Háború Kegyetlenségéi (Eredeti Török Források Alapján) (Atrocities in the Balkan Wars, According to Original Turkish Sources) başlıklı kitap, Vural Yıldırım tarafından İngilizceye çevrilmiş ve Prof. Dr. Melek Çolak tarafından Türkçe yayın için hazırlanmıştır. Kitabın Türkçe çeviri metninin sonunda, orijinal Macarca metin yer almaktadır. Öktem, kitabı analiz ederken, kitabın ilgili sayfalarına da işaret ederek, içeriğinin eleştirel bir değerlendirmesini yapmakta ve metnin dikkat çekici kısımlarına değinmektedir. Bu bağlamda Öktem, Müslüman-Türk nüfusunu Makedonya'dan ve Rumeli'den yok etmek veya çıkarmak amacıyla Bulgarların, Yunanlıların, Sırpaların ve Karadağlıların kullandıkları yöntemlere işaret etmekte ve kitapta anlatılan zulümlerin ayrıntılarının okuyucuda tiksinti, öfke ve üzüntü uyandırdığını vurgulamaktadır.

Üçüncü kitap eleştirisinde Berfin Mahide Ertekin, Christi Siver tarafından yazılan “**Military Interventions, War Crimes, and Protecting Civilians** “ (**Askeri Müdahaleler, Savaş Suçları ve Sivillerin Korunması**) başlıklı kitabı incelemektedir. Ertekin, kitabın analizinde, yazarın (Christi Siver) askerlerin neden savaş suçları işlediğini ve askerleri sivilleri öldürmeye iten faktörlerin neler olduğunu araştırmayı amaçladığına dikkat çekmektedir. Yazar, bu bağlamda silahlı kuvvetlere bir örgüt muamelesi yapmakta ve silahlı kuvvetlerdeki askerlerin örgüt kültürüne uygun davranışlarını incelemektedir. Ertekin'e göre, yazar, bazı askerlerin silahlı kuvvetler içinde örgütsel normları kendi kimlikleri lehine reddeden bir karşı kültürel altkültür (*counter cultural subculture*) oluşturduklarını öne sürmektedir. Sosyal bütünleşme ve eğitim eksikliğinin ortaya çıkardığı kusurdan ise, birliklere bilgileri, emirleri ve davranışları yetersiz bir şekilde aktaran birlik komutanları sorumlu tutulmaktadır. Yazar, bu bağlamda, uyumlu bir altkültürden yoksun veya karşı kültürel altkültür geliştiren birliklerin, savaş suçları işleme olasılığının daha yüksek olduğunu iddia etmektedir. Ertekin'in değerlendirmesine

göre, çalışma bu alandaki ilgili literatüre katkı sağlamakta ve sadece akademik çevreler için değil, konuya ilgi duyanlar için de yararlı bir kaynak oluşturmaktadır.

Dergiyi ilgiyle okuyacağınızı umuyor ve gelecek yıl için en iyi dileklerinizi sunuyoruz.